

Систематизується накопичений соціологами матеріал відносно соціальної структури суспільства. З нових позицій розкриваються основні положення про суспільство як соціальну систему, підкреслюється її взаємозв'язок із соціальною структурою. Розглядаються питання ієрархічної будови соціуму – такої як соціальна група, соціальна організація, соціальний інститут; аналізуються поняття соціальної стратифікації та соціальної мобільності.

Написаний на основі класичних джерел і праць сучасних вітчизняних та зарубіжних дослідників. Визначаються не тільки традиційно вживані поняття, а й висвітлюються питання, які сьогодні є дискусійними або нерозробленими.

Для студентів та викладачів вищих закладів освіти.

Зміст

Вступне слово (І. Хоменко)

Розділ 1. СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА І СОЦІАЛЬНА СИСТЕМА

Соціальний простір та соціальна структура
Соціальний час і соціальна ієрархія
Соціальна динаміка та зміни соціальної структури
Соціальні суперечності як джерело зміни соціальної структури
Феномен конструювання соціальної структури
Системні властивості суспільства. Детермінуюча роль структури у системі
Соціальна структура, її макро- та мікрорівень
Багатоманіття соціальних спільностей у системному підході
Соціальна структура і функція

Розділ 2. СОЦІАЛЬНА ГРУПА – СОЦІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ – СОЦІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ

Соціальна група, теоретичні підходи до її дослідження
Класифікація соціальних груп
Взаємодія в малій соціальній групі. Вивчення структури зв'язків і відносин у малій групі методом соціограми
Структура і процеси у соціальній організації
Структурно-функціональний образ соціальних інститутів
Соціальний контроль як функція соціальних інститутів
Соціальні норми та їх види. Нормативна регуляція поведінки
Соціальні інститути як «фабрики» відтворення соціальних взаємовідносин

Розділ 3. СОЦІАЛЬНА СТРАТИФІКАЦІЯ І СОЦІАЛЬНА МОБІЛЬНІСТЬ

Індивідуальні і групові статусні позиції. Порівняння статусних позицій. Соціальне ранжирування
Вимірювальні лінійки соціальної стратифікації
Соціальна позиція, статус і соціальна роль. Рольові вимоги і рольові очікування. Рольовий набір, статусно-рольові конфлікти
Нормативні очікування і фактична поведінка. Поведінка, що відхиляється. Аномія.
Соціальна мобільність
Загальні принципи вертикальної мобільності
Базисні види соціальної стратифікації за П. Сорокінім
Соціальна нерівність та історичні типи стратифікації суспільства
Соціальна стратифікація сучасного суспільства. Особливості стратифікації українського суспільства
Інші, небазисні, види соціальної стратифікації

Розділ 4. ФОРМУВАННЯ ОСНОВ НОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ

Становлення концепції соціальної стратифікації постіндустріальних суспільств
Перспективи динаміки соціальної структури

Підсумки